

ترجمه سخنان مرسی، اشتباه یا تحریف قاعده مند؟

Translation of Morsi's Statements, a Fault or a Systematic Manipulation?

منتشر شده در

جرس، ایران گلوبال، رادیو کوچه، ایران امروز، فرهنگ ایران، شهروندیار و پارس دیلی نیوز

احمد هاشمی

تحریف و تغییر عامدانه سخنان رئیس جمهور مصر توسط یکی از به اصطلاح دیپلماتهای صدا و سیمای تحت انحصار آقای ضرغامی در اجلاس غیر متعهد و متعاقبا برخی تلاشها برای توجیه و تقلیل پیامدهای آن، واکنشهایی را در داخل و اعتراضهایی در سطح بین المللی به همراه داشت. در داخل عده ای این وارونگی و تحریف را ابتکار شخصی مترجم برای صلاح نظام و انقلاب و دیگرانی آنرا کاری بدور از اخلاق و عقلانیت دانستند. احضار کاردار ایران در بحرین توسط وزارت خارجه آن کشور و تکذیب بخشی از ترجمه مربوط به محمد مرسی توسط سخنگوی رسمی وزارت خارجه مصر از جمله اعتراضات و پیامدهای بین المللی این رویداد بود.

به عنوان مترجم وزارت خارجه که چند سالی ترجمه در زبانهای انگلیسی و ترکی استانبولی برای دولتمردان جمهوری اسلامی، از خرد تا کلان را در پرونده کاری خود دارد مایلیم به چند نکته ای پیرامون این ترجمه تامل برانگیز اشاره کنم.

بیش و پیش از هر چیزی باید اشاره کرد که از نظر فنی ترجمه اشتباه یا اشتباه در ترجمه، بویژه خطای در ترجمه همزمان یا همان Simultaneous Interpretation امری است که حتی مترجمان پیشکسوت و باسابقه را هم گریز و گزیری از آن نیست و می تواند به کج فهمی ها و سوء تفاهماتی در مناسبات دو کشور و چه بسا در عرصه روابط بین الملل منجر شود. ولی در مورد تحریف سخنان محمد مرسی نباید فراموش شود که احتمال وقوع هر گونه اشتباهی توسط مترجم کاملا منتفی است و آنچه ضرغامی می گوید که "ایراد تنها در یک مورد ترجمه نام سوریه به بحرین" بوده سفسطه و مغالطه ای توسط مقامات جمهوری اسلامی است که در آن چندین دروغ بزرگ مستتر می باشد. چه، مشکلات ترجمه سخنرانی افتتاحیه رئیس کشور فراغه باستان به نام این دو کشور بحرین و سوریه محدود نشده و اختصارا عبارتند از:

1. مطلبی که علیه بشار اسد بوده به نفع او ترجمه شد؛
2. بخشهایی از سخنرانی مرسی ترجمه نشد؛
3. از "بهار عربی" به "بیداری اسلامی" تعبیر شد که این دو اصطلاح دارای بار معنایی و خاستگاه و آبخشور فکری کاملا متفاوتی هستند؛
4. مرسی سخن از برکناری بشار اسد بر زبان راند ولی این سخنان به عنوان حمایت از او ترجمه شد؛
5. ملت یا همان "شعب مصر" دانشجویان مصری ترجمه شد؛
6. "انقلاب" سوریه "فتنه" ترجمه شد؛

7. درود مرسی به خلفای ثلاثه اصلا ترجمه نشد؛

8. بطور کلی در اینجا موضوع اشتباه لفظی و معنایی مطرح نیست بلکه بحث ترجمه گزینشی و تحریف و قلب معنا و وارونگی مطرح است و باید به این امر توجه داشت که اساسا اشتباهی در ترجمه رخ نداده است.

بنابراین، همچنانکه اندیشمندی می گوید: بزرگترین دروغ، گفتن فقط بخشی از حقیقت است یعنی کتمان کردن بخش دیگر و این دروغ بزرگ و به اصطلاح از نوع گوبلزی آن را نمی توان اشتباه مترجم نامید. البته مترجم می تواند اشتباه کند ولی نه در حدی که روز را شب و شب را روز، له را علیه و علیه را له و موافقت را مخالفت ترجمه کند. کاملا واضح است که تعمدا در کار بوده و نحوه ترجمه، هماهنگ و سازماندهی شده بود.

نباید از نظر دور داشت که در جمهوری اسلامی و بویژه اداره ترجمه وزارت خارجه چارچوب و قوانین نانوشته ای وجود دارد که مترجمان در حین کار آنها را فرا گرفته و به رعایت آنها خو کرده اند و جایگزین کردن نام سوریه با بحرین، در این چارچوب قابل بررسی است و نه با بهانه مضحک اشتباه مترجم. در حالیکه مرسی بر برکناری دولت جنایتکار بشار اسد تاکید دارد سخنانش به این شکل ترجمه می شود که "حکومت سوریه مردمی است و باید باقی بماند" و این یعنی قلب صددرصدی واقعیت و نمی تواند اشتباه لفظی یا معنایی مترجم باشد. چه، برکناری با ابقا دو مقوله متضاد هستند و چون در مقابل هم هستند قابلیت اشتباه پذیری ندارند همچنانکه در یادگیری یک زبان خارجی برای بهتر به خاطر سپردن یک لغت، واژه متضاد آن آموزش داده می شود. بنابراین در این میان متولیان امر را باید مقصر دانست و نه مترجم را که زیر فشار و استرس و تحت تاثیر القانات و آموزه های قبلی دست به چنین ترجمه ای می زند.

نکته دیگر اینکه نام دو کشور سوریه و بحرین در زبانهای انگلیسی، عربی و فارسی و تقریبا در همه زبانهای اصلی و به اصطلاح زنده جهان به شکل یکسان و مشابهی تلفظ می شوند. مثلا بر خلاف نام مصر که در انگلیسی (ایجپت) و فارسی (مصر) متفاوت تلفظ می شوند و یا نام کشور آلبانی و مراکش که مثلا در زبان ترکی استانبولی به ترتیب آرناووتلوک و فاس نامیده می شوند نام کشورهای سوریه و بحرین (که اساسا مجد مرسی هیچ صحبتی از این شیخ نشین نکرده بود) در زبان فارسی هم به مانند دیگر زبانها تلفظ شده و جایی برای اشتباه وجود ندارد. در نتیجه، با کمک گرفتن از تجربیات شخصی خود می توانم چنین نتیجه گیری کنم که تردیدی در اینکه مترجم تحت فشار عوامل محیطی و کاری بوده تا ترجمه وارونه و تحریف شده ای ارائه دهد وجود ندارد. بنابراین می توان گفت که این القانات و فشارهای موجود، موثر واقع شده و در این ترجمه کارگر افتاده است.

از آنجایی که اصولا جمهوری اسلامی بر مبنای دروغ و ریا و یا به تعبیر سرمدمداران و زعمای آن بر اصولی از قبیل تقیه و مصلحت و منفعت بنا شده است و بخاطر حفظ آن مصالح و منافع نظام می توان در نوفل لوشاتو وعده هایی به مردم داد و سپس خلف وعده کرد، حلالها را حرام و حرامها را حلال کرد، به زندانیان سیاسی تجاوز کرد، مرتکب قتل شد، اصول دین را تعطیل کرد، فعالان سیاسی را به چوبه دار بست و احزاب مخالف را به گورستان دسته جمعی خاوران سپرد، و خیلی از اقدامات دیگر مرتکب شد طبیعتا حذف و تغییر سخنان مرسی در این چارچوب، به هیچ عنوان، نمی تواند امر غیرطبیعی و نامحتملی قلمداد شود.



احمد هاشمی مترجم سه زبانہ سران سه قوه و کارمند سابق وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، روزنامه نگار، نویسنده و تحلیلگر مسائل سیاسی و بین المللی

Ahmad Hashemi, Former Iranian Foreign Ministry Staff, English, Arabic and Turkish Interpreter, Freelance Journalist

- ❖ E-Mail: ahmadhash@gmail.com
- ❖ Blog: <http://ahmaddhashemi.blogspot.com>
- ❖ Blog: <http://ahmadhashemi.wordpress.com>
- ❖ Twitter: <https://twitter.com/AhmadHashemiMFA>
- ❖ Facebook: <http://www.facebook.com/ahmad.hashemi1356>